

VESTRE LANDSRET
DOM
afsagt den 29. august 2019

Sag BS-34401/2018-VLR
(9. afdeling)

A
(advokat Claus Allan Bonnez)

mod

Region Syddanmark
(advokat Christina Neugebauer)

Retten i Kolding har den 21. august 2018 afsagt dom i 1. instans (sag BS-14080/2018-KOL).

Landsdommerne Ida Skouvig, Dorte Jensen og Solveig Bloch Madsen (kst.) har deltaget i ankesagens afgørelse.

Påstande

Appellanten, A, har principalt nedlagt påstand om, at sagen hjemvises til realitetsbehandling i byretten, subsidiært at sagen realitetsbehandles i landsretten.

Indstævnte, Region Syddanmark, har påstået dommen stadfæstet.

Sagen er behandlet uden mundtlig hovedforhandling, jf. retsplejelovens § 387.

Anbringender

Parterne har i det væsentlige gentaget deres anbringender for byretten.

A har supplerende anført, at Retten i Kolding har misforstået den prøvelse, der har fundet sted efter retsplejelovens kapitel 43 a, idet der efter dette kapitel alene skal tages stilling til, om der overhovedet er tale om en frihedsberøvelse, og kun hvis dette er tilfældet, kan domstolene gå ind i en prøvelse af lovligheden heraf. Udgør indgrebet ikke en frihedsberøvelse, skal sagen afvises, idet retten ikke kan tage stilling til indgrebet i øvrigt, jf. herved også Østre Landsrets dom af 22. september 2015 i "Tibet-sagen". I modsat fald vil der være tale om en omgåelse af retsplejelovens processuelle regler, idet kapitel 43 a i givet fald vil kunne tjene som retskraftigt retsmiddel i sager, som ikke kan behandles efter kapitlet. Ved den tidligere afgørelse har domstolene alene vurderet, at indgrebet faldt uden for kapitel 43 a med den følge, at sagen blev afvist, og domstolene har derfor ikke taget stilling til sagens materie vedrørende indgrebets lovlighed og spørgsmålet om erstatning. Hvis præmisserne i de tidligere domme må forstås således, at domstolene har godkendt indgrebet som lovligt, har præmisserne ikke retskraft, idet de ikke er nødvendige for at nå til dommenes konklusion om afvisning. En stadfæstelse af Retten i Koldings dom vil indebære, at lovligheden af indgrebet og erstatningskravet ikke kan prøves ved domstolene overhovedet, og det vil være i strid med artikel 13 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Region Syddanmark har supplerende anført, at en ny sag om samme medlemværende skal afvises, selv om sagen ikke på alle punkter er identisk med den tidligere pådømte sag, hvis sagen i virkeligheden angår ganske samme spørgsmål, som dommen i den første sag har gjort op med. Ikke enhver forskel i påstande, anbringender, beviser eller retsregler kan således begrunde, at spørgsmål, som har foreligget eller kunne have været bragt frem til afgørelse i den tidligere sag, tages op til prøvelse og påkendelse i den nye sag.

Landsrettens begrundelse og resultat

A har i den foreliggende sag nedlagt påstand om, at Region Syddanmark skal anerkende, at afgørelsen om at holde ham indespærret og isoleret på sin patientstue i perioden fra den 26. oktober 2015 til den 8. juli 2016 er ugyldig, og at Region Syddanmark skal betale 70.000 kr. til ham.

Under den sag, der blev afgjort ved Østre Landsrets dom af 7. februar 2017, havde A nedlagt påstand om, at Region Syddanmark skulle anerkende, at den fortsatte isolation (skærmning) af ham blev iværksat med urette, subsidiært havde været opretholdt i længere tid end nødvendigt. Desuden var der nedlagt påstand om erstatning.

Placeringen af A på patientstuen var ophørt på tidspunktet for Østre Landsrets dom, og den påstand og det faktum, som Østre Landsret tog stilling til, var derfor reelt det samme som i den foreliggende sag.

Østre Landsret har i ankedommen af 7. februar 2017 i præmisserne anført følgende:

”Af de grunde, der er anført af byretten, og da det for landsretten fremkomme ikke kan føre til andet resultat, stadfæster landsretten dommen, således at det af Retspsykiatrisk Afdeling udarbejdede regelsæt – der er iværksat som alternativ til den tvangsfiksering, A forinden var undergivet – og som praktiseret må anses som foranstaltninger, der i situationen har kunnet fastsættes af sygehusmyndigheden ud fra anstalts- og nødretsbetragtninger, indtil A kunne overføres til Sikringen”.

Præmisserne må forstås således, at der herved ikke alene er taget stilling til hjemlen til foranstaltningen, men også til den konkrete måde, hvorpå den i situationen var praktiseret. Østre Landsret har således foretaget en materiel prøvelse af lovligheden af den foranstaltning, som A var underlagt på psykiatrisk afdeling i Middelfart, og som han med det foreliggende sagsanlæg ønsker prøvet på ny.

Retsplejelovens kapitel 43 a om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse har til formål at sikre en særlig nem adgang til domstolsprøvelse i særlige situationer. Den omstændighed, at sagen i Østre Landsret blev behandlet efter disse regler, indebærer derfor ikke i sig selv, at den prøvelse, som Østre Landsret har foretaget af lovligheden af den foranstaltning, der var til prøvelse, ikke kan have retskraft i forhold til den nu foreliggende sag.

Den omstændighed, at det i dommen blev fastslået, at der ikke var tale om en frihedsberøvelse, og at dommens konklusion dermed gik ud på afvisning, kan på baggrund af det, der er anført ovenfor om forståelsen af landsrettens præmisser, heller ikke føre til, at landsrettens dom ikke har retskraft.

Den omstændighed, at A under den foreliggende sag har anført yderligere anbringender til støtte for sin påstand, herunder om den Europæiske Menneskerettighedskonvention, kan ikke føre til et andet resultat.

Herefter tiltræder landsretten, at spørgsmålet om lovligheden af den foranstaltning, som A var underlagt på psykiatrisk afdeling som følge af materiel retskraft ikke på ny kan gøres til genstand for prøvelse, og at sagen herom derfor er afvist.

Byrettens dom stadfæstes derfor.

Efter sagens udfald skal A i sagsomkostninger for landsretten betale 10.000 kr. til Region Syddanmark til dækning af udgifter til

advokatbistand inkl. moms. Ud over sagens værdi er der ved fastsættelsen af beløbet til advokat taget hensyn til, at sagen er behandlet på skriftligt grundlag.

THI KENDES FOR RET:

Byrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for landsretten skal A inden 14 dage betale 10.000 kr. til Region Syddanmark. Beløbet forrentes efter rentelovens § 8 a.